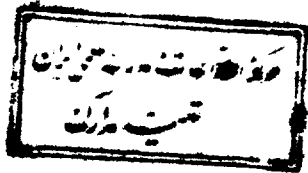

۲۴۲.۱

۱۳۷۸ / ۲ / ۲۵

مجموعه فرهنگی توریستی کیش

پایان نامه کارشناسی ارشد معماری:

پایان نامه کارشناسی ارشد معماری:

مجموعه فرهنگی توریستی کیش

استاد راهنما: دکتر بهرام وزیری

مهندس خاتمی

1233/2

دانشجو: محمدرضا همتی

۲۴۲۰۸

پایان نامه کارشناسی ارشد معماری:

مجموعه فرهنگی توریستی کیش

دانشگاه شهید بهشتی

دانشکده معماری و شهرسازی

پایان نامه کارشناسی ارشد معماری مجموعه فرهنگی توریستی کیش

استاد راهنما: دکتر بهرام وزیری

دانشجو: محمد رضاهمتی

پایان نامه کارشناسی ارشد معماری:

مجموعه فرهنگی توریستی کیش

تقدیم به پدر و مادر گرامیم به خاطر زحماتشان

محمد رضا همتی

زمستان ۱۳۷۶

فهرست مطالب

	مقدمه
	فصل اول: توریسم
	لزوم توجه به توریسم از بعد اقتصادی، فرهنگی و سیاسی
	تاریخچه جهانگردی
	صنعت توریسم و درآمدهای ارزی
	جهانگردی در ایران و پیشینه آن
	تاریخچه کاروانسراها
	صنعت توریسم در ایران امروز
	آمارهای توریسم در ایران
	احیاء جاذبه‌های توریستی در جهت رشد اقتصادی
	کمبود اقامتگاه حلقه اصلی مشکلات توریسم در ایران
	اصول طراحی حاکم به فضاهای توریستی فرهنگی

فصل دوم: بررسی مصادیق.....

مقدمه

نمادها و فعالیتهای آبی

تاریخچه مراکز تفریحی

بررسی سواحل تفریحی انگلستان، امریکا و سواحل اروپا.....

گردشگاهها و سازه‌های کنار دریا

نمادهای آبی

پارکها و فضاهای سبز عمومی

محیط آبی (تکنیکها و فضاهای آبی).....

اشکال استفاده از آب

فصل سوم: شناخت محیط طرح.....

بررسی کلیات طرح جامع کیش

تاریخچه کیش

..... بررسی معماری و شهرسازی اقلیم گرم و مرطوب
 ویژگیهای جغرافیایی و اقلیمی
 مردم شناسی
 معرفی سایت
 تأثیر شرایط محیطی بر طرح

..... **فصل چهارم: برنامه فیزیکی**
 برنامه ریزی کالبدی
 شناخت عوامل تشکیل دهنده طرح

..... **فصل پنجم: معرفی هتل مجموعه**
 اهداف طرح
 مطالعات فیزیکی
 ضوابط و استانداردها

..... شرح فضاها

..... مصالح و شیوه ساخت

مقدمه

در گزارش حاضر سعی شده است دو دیدگاه اصلی که محورهای کلی پروژه را دربر می گیرند مورد توجه قرار گیرند.

اول محل پروژه و ویژگیهای آن

دوم نوع پروژه

موقعیت جزیره کیش و منظره طبیعی آن، چشم انداز خاصی بدان بخشیده است که در آن تلفیقی از آمیزش رنگهای خشکی، دریا و طبیعت را می توان دید. از این رو جزیره کیش به دلیل موقعیت جغرافیایی خود از یکسو و وضع جزیره ای بودنش از سوی دیگر، دارای توان بالقوه طبیعی با ارزش برای فعالیتهای جهانگردی است.

از ویژگیهای دیگر جزیره کیش می توان به موقعیت استراتژیک آن نام برد که به دنبال سیاستهای اخیر دولت مبنی بر احیاء و فعال نمودن جزایر جنوبی کشور و تبدیل این جزیره و جزیره قشم به دو قطب تجارت بین المللی کشور، از اهمیت خاصی برخوردار شده است.

جزیره کیش از دیرباز یکی از مراکز مهم تجارت و فرهنگ در خلیج فارس بوده است و پس از انقلاب به دلیل وجود امکانات گسترده زیربنایی که از گذشته در این جزیره زیبا وجود داشته، به عنوان اولین منطقه آزاد تجاری اعلام گردید که این امر خود بیانگر اهمیت و ویژگی ممتاز این جزیره در منطقه است.

در گزارش حاضر سعی شده است تا با مطالعه همه جانبه و براساس آمار و مستندات موجود و با رعایت استانداردها و ضوابط معتبر جهانی ضمن تشریح اصلی ترین عملکردهای پروژه و توضیح روشهای متداول در هر مورد برنامه ریزی هرچه واقعی تری نسبت به نیازهای کنونی و آتی طرح انجام گیرد.

انگیزه سیر و سفر، دیدن نادیده‌ها، کنجکاوی و آشنایی با دیگر مردمان و شیوه‌های زیست، باورها، آداب و رسوم آنها همواره بخشی از انگیزه‌های انسانی بوده است.

به طور کلی در کشورهای جهان سوم و از جمله ایران نظرات و دیدگاه‌های متفاوت و گاه متضادی دربارهٔ صنعت توریسم و جهانگردی ابراز می‌شود. برخی آن را بلایی بشمار می‌آورند که کشور را دچار هرج و مرج و بی‌نظمی می‌کند و گروهی آن را بدون چون و چرا مفید و سودمند می‌دانند. بدیهی است به منظور بررسی و شناخت واقعی ماهیت توریسم باید عوارض و تأثیرات آن را به دو بخش داخلی و خارجی و در بعد اقتصادی تقسیم و مورد مطالعه قرار داد.

بر اساس تئوری تقسیمات سه گانه ساعات روزانه را به ۸ ساعت کار، ۸ ساعت خواب و ۸ ساعت اوقات فراغت و استراحت تقسیم می‌کنند.

با توجه به حرکت پرشتاب تکنولوژی و پی آمدهای آن یعنی رفاه اجتماعی و کاهش هر چه بیشتر از ساعات کاری و افزایش اوقات فراغت (مرخصی‌های هفتگی و سالانه) و نیز در نظر گرفتن جوانی جمعیت، امروزه چگونگی پرکردن و نحوه گذراندن اوقات فراغت به یکی از مهمترین مسائل اجتماعی تبدیل شده است. به نحوی که گردش، سفر و تفریح به صورت جزئی جدانشدنی از زندگی مردم در روان بخشی و تعادل بخشی روانی و اجتماعی به ویژه در گروه‌های سنی نوجوانان و جوانان به شمار می‌رود.

اثرات سودمند توریسم در بعد اقتصادی و اجتماعی بسیار زیاد است. از دیدگاه اقتصادی، اصلی‌ترین کارکرد توریسم توزیع محدود در آمدها، ایجاد زمینه‌های اشتغال جدید، تسریع در گردش پول و همپوندی دیگر بخشهای اقتصادی و اجتماعی، رشد و شکوفایی صنایع دستی خانگی و در ابعاد اجتماعی اثرات متعددی مانند شناخت و آشنایی مردم از چگونگی زیست، باورها، فرهنگ و سنن دیگر مناطق دارد و این آشنایی و شناخت در پیوند و استحکام وحدت ملی نقش و جایگاه ویژه‌ای دارد. ذکر این نکته ضروری است که توریسم بعنوان یکی از سالمترین شیوه‌ها و مناسبترین روشهای گذران اوقات فراغت که تأثیر

مستقیمی در روان بخشی اجتماعی و ایجاد تعادل در جامعه دارد و بیهوده نیست که عده‌ای آن را به عنوان یکی از شاخه‌های توسعه در جامعه می‌دانند. از طرف دیگر فقدان و نبودن امکانات و شرایط مناسب برای گذراندن اوقات فراغت موجب بروز و پیدایش بسیاری از لغزشها و انحرافات در جامعه می‌شود. (به ویژه گروه‌های سنی جوانان و نوجوانان)

اغلب نظراتی که درباره ضرر و زیان «توریسم» و بطور عامه تفرج و گردش مطرح می‌شود بیشتر در بعد خارجی و اقتصادی آن است. عده‌ای را اعتقاد بر این است که بخش عمده درآمد و هزینه‌های توریستی در کشورهای جهان سوم و از آن جمله در ایران از نظر منطقه‌ای در اختیار مناطق پیشرفته قرار می‌گیرد.

«توریسم» در بعد خارجی زمینه‌هایی را برای گفت و شنودهای مسالمت آمیز و دوستانه با کسانی را فراهم می‌کند که در گذشته نظر مساعدی نسبت به ما نداشته‌اند بنابراین تربیت عمومی و خاصه تربیت بخشی از مردم که با بازدید کنندگان ما تماس دارند باید با هدف القای عالیترین موازین استقبال دوستانه و احترام و مددکاری باشد و علاوه بر آن متانت و غرور ملی نیز باید مورد نظر قرار گیرد.

علاوه بر آنچه گذشت امروزه به دلیل رشد سریع جمعیت و عرضه نیروی کار و فزونی آن بر تقاضا در سطح ملی و منطقه‌ای، ایجاد فرصت‌های شغلی جدید و کسب درآمد یکی از مهمترین وظائف دولت و مسئولان جامعه به شمار می‌رود.

با توجه به محدودیت‌های سرمایه‌گذاری در بخش‌های صنعتی و کشاورزی و عدم جذب همه نیروهای انسانی در این بخش با اندک سرمایه‌گذاری می‌توان از یکسو به بازده مطلوب امیدوار بود و از سوی دیگر از نظر زیست محیطی تأثیرات در مقایسه با اثرات و عوارض ناشی از اجرای پروژه‌های صنعتی کمتر است.

پس به طور کلی فایل بندی توریسم را می‌توان به شرح زیر بیان نمود:

- بهره‌وری اقتصادی از جاذبه‌های توریستی
- جلب و جذب سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در این زمینه
- رونق بخشیدن به صنایع دستی و خانگی و رونق بازارهای محلی
- درآمد ارزی و ریالی از طریق جذب جهانگردان و ایرانگردان
- توزیع بخشی و منطقه‌ای درآمدها
- ایجاد فضاهای مناسب به منظور گذرانیدن اوقات فراغت و تأمین سلامت روانی جامعه
- پیوند وحدت ملی از طریق تبادلات فرهنگی
- از انزوا خارج کردن نقاط دور افتاده از طریق بهره‌وری توریستی از آنها
- بهبود کیفی و کمی تأسیسات و تجهیزات رفاهی - خدماتی جزیره در زمینه توریسم
- بهره‌برداری بهینه از زیربناهای موجود
- افزایش درآمد سالانه
- ایجاد فرصت‌های شغلی جدید
- تنوع بخشیدن به فعالیتهای اقتصادی - اجتماعی منطقه

لزوم توجه به توریسم از بُعد اقتصادی، فرهنگی و سیاسی

قرن بیست و یکم به تعبیری قرن انقلاب جهانی توریسم است و در حال حاضر کشورهای پیشرفته و در حال توسعه و حتی کشورهای عقب نگهداشته دنیا رقابتی فشرده برای جذب هرچه بیشتر توریسم را افزایش. درآمدهای ارزی حاصله از آن داشته و برنامه ریزان اقتصادی، سیاسی و فرهنگی جهان امروز در کنار دیگر صنایع ریز و درشت، رشد و گسترش صنعت توریسم را در صدر برنامه های خود قرار داده اند.

در نگاه فرهنگی توریسم آب گوارایی برای تشنگان پویای فرهنگهای دیگر بشمار می آید، ایران این پهنشت گسترده براستی قاره ای در درون یک کشور می باشد و در بلندای جایگاهی ایستاده است که همانندی برایش وجود ندارد، به دشواری می توان گستره جهان کشوری را یافت که دارای چهار فصل مختلف باشد، در گوشه ای زمستان قطب و در گوشه ای دیگر آفتابی دلچسب و دریای با ساحل زیبای، در پهنه ای دستهایی تا پایانه افق کشیده شده و در نقطه ای دیگر کوههایی با جنگلیهای سرسبز، در منتهای جنگلهای با آب و هوای سرسبز و در منطقه ای کویرهای تشنه و بی آب و علف اما براستی جایگاه ایران با آب و هوای تا به این مختلف و با هنرهای دستی گوناگون و معماریهای شگفت آور در بازار پُر رونق توریسم کجاست؟ باید تلاش نمود تا دافعه های صنعت توریسم از سر راه توریست برداشته شود، فرودگاهها و هتل ها و مهمانسراها را باید آماده نمود تا توریستها بیایند و با مردم و فرهنگ کشور ما آشنا شوند، و این آشنایی با ارتباط توریستها و مردم کشورمان گسترش می یابد. توریسم در نهایت به امر تبادل فرهنگی می انجامد، کشور ما کشوری غنی و ارزشمند است و جاذبه های آن غیرقابل انکار و آثار باستانی آن نشانگر فرهنگی غنی است. و بی جذب میلیونها توریست کار چندان ساده ای نیست باید در این زمینه به توسعه و ترویج کلیه علوم و فنون انسانی پرداخت و از

استادان و اندیشمندان در این زمینه باری جست، هر توریستی که جذب شود مبلغ فرهنگ ما خواهد بود و هر توریستی که دفع شود بلندگویی علیه جامعه مان. براساس ارزیابی "سازمان جهانی توریسم" ۹۰ درصد توریستها توریستهای فرهنگی می باشند و برای آشنایی با آثار تمدن بشری و ارضای حس کنجکاوی و پُرکردن اوقات فراغت خود مسافرت می کنند، صنعت توریسم یک ضرورت است نه انتخاب، به این دلیل که در کره ما بیش از ۵ میلیارد انسانی زندگی می کنند و سرگرم کار و تلاش و آفرینش فرهنگ می باشند و ما نمی توانیم از تلاش و پیشرفت آنان غافل بمانیم و این غفلت برای ما زیانهای جدی به بار خواهد آورد که جبران آن مشکل و شاید غیرممکن خواهد بود.

توریسم صرفنظر از مزایای اقتصادی وسیله ای است که با بهره گیری از آن می توان به دست آوردهای فرهنگ بشری پی برد. در جهان امروز ساخت فرهنگ، کار همه ملتهاست چنانکه در گذشته نیز چنین بود ولی امروزه این امر توسعه بیشتری یافته است. بطورکل اگر بخواهیم از مزایای اقتصادی توریسم صرفنظر کنیم از مزایای سیاسی و فرهنگی آن نمی توان صرفنظر کرد.

تاریخچه جهانگردی:

سفر، از قدیم ترین و مهم ترین فعالیت های بشری بوده که با انگیزه های مختلف دیگری از مناطق و سرزمینهای گوناگون صورت می گرفته است. هیچ کس بدرستی نمی داند که تاریخ دقیق اولین سفرها چه زمانی بوده است، اما آنچه مسلم است حرکات و جابجایی های آغازین برای بدست آوردن آذوقه و پوشاک، آدمیان را به سوی تحولات و تغییرات مکانی سوق داده است، با سکونت دائمی انسانها در آبادی ها و شهرها به تحرک و جابجایی جنبه ها و حالات جدید بخشیده شده و

انسانها دیگر بدنبال اهداف قبلی از موضن خویش تغییر مکان ندادند، بلکه در پی انگیزه‌هایی چون یافتن سرزمینهای ناشناخته، گذران اوقات فراغت، تجارت، مذهب و سیاست و تحصیل به این سو و آن سوی جهان رفتند و بدین ترتیب تأثیری ژرف بر روابط بشری و سیستمهای حکومتی گذاشتند. تحولات ناشی از این جابجایی‌ها که به نام سفرهای توریستی یا جهانگردی معروفند سرمایه عظیمی را عاید جوامعی گوناگون می‌کنند و شاید به همین دلیل باشد که در پایان قرن حاضر جهانگردی به صنعتی مهم بدل گشته است. به هر حال، هرچه هست جهانگرد و جهانگردی، امروزه دارای چنان اهمیت در حیات اقتصادی و اجتماعی ملت‌هاست که تقریباً تمامی ملت‌های دنیا به آن پرداخته‌اند و بر مبنای همین اهمیت، سازمان‌های بین‌المللی توریست بوجود آمده‌اند تا با آگاهی از تغییرات شرایط اقتصادی و اجتماعی جهان و تغییرات بازار، روشهای توسعه جهانگردی را تحت بررسی قرار دهند و استانداردهای جدید جهانگردی را تعیین کنند. لذا، سازمان‌های بین‌المللی توریستی با این دیدگاه سعی ارائه تعریفی جامع از توریسم دارند. "W.T.O" یکی از مهمترین این سازمانهاست که وابسته به سازمان ملل متحد می‌باشد، او توریسم یا جهانگردی را گردشهای کوتاه مدت یا بلند مدت به شرط بازگشت به محل سکونت خود تعریف کرده و بر اساس آن جهانگرد به کسی اطلاق می‌شود که به کشوری غیر از محل اقامت خود سفر کند و قصدش از سفر یک یا چند مورد از موارد زیر باشد:

- ۱- تفریح
- ۲- کار شخصی
- ۳- معالجه
- ۴- استراحت
- ۵- شکت در کنفرانس یا مجامعی از این قبیل
- ۶- تجارت
- ۷- تحصیل
- ۸- زیارت. همین سازمان اشخاص زیر را توریست محسوب نمی‌کند. ۱- کسانی که برای یافتن شغل و یا اشتغال به کار به کشور دیگر سفر می‌کنند ۲- کسانی که به قصد اقامت دائم به کشور دیگر سفر می‌کنند. ۳- مرزنشینان که به صورت دائمی در رفت و آمد بین دو کشور می‌باشند. ۴- کسانی که محل کارشان در یک کشور و محل اقامتشان در کشوری دیگر است. مجموع ۶ این دو گروه (جهانگرد و غیر جهانگرد) را مسافر می‌خوانند.